

สรุปทเรียนโครงการอบรมหลักสูตร

“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

โดย : นางสาวผลทิพย์ สร้างสวน สำนักคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อมูลข่าวสาร หมายความว่า สิ่งที่จะสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือข้อมูลสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของ สิ่งนั้นเอง หรือผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพ หรือเสียงการบันทึก โดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งทีบันทึกไว้ปรากฏได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายความว่า ข้อมูลการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบอาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

องค์กรที่ใช้อำนาจตามกฎหมาย

๑. องค์กรควบคุมการประกอบอาชีพ
๒. สภานายความ
๓. คณะกรรมการควบคุมการประกอบอาชีพ
๔. วิศวกรรมและสถาปัตยกรรม
๕. เนติบัณฑิตยสภา
๖. สภาผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เจตนารมณ์ และวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

๑. เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ
๒. เพื่อกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นที่
แจ้งชัด
๓. เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ
๔. เพื่อให้ระบบราชการมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้โดยประชาชนเอง
๕. กำหนดสิทธิที่รู้ของประชาชนให้แจ้งชัด
๖. ระบบราชการ โปร่งใส ตรวจสอบได้
๗. ป้องกันการทุจริต
๘. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง สามารถคุ้มครองสิทธิของตน

ผู้ทรงสิทธิรับรู้

๑. ประชาชนคนไทย
๒. คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ
๓. บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล กลุ่มบุคคล

บทบัญญัติและผู้เกี่ยวข้อง

มาตรา ๗ : ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่นำพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ : พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบ หน่วยงานของรัฐ
เจ้าหน้าที่ มีหน้าที่

๑. จัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก
๒. นำข้อมูลข่าวสารมาจัดแสดงในสถานที่ ตาม ๑
๓. จัดทำดัชนีสำหรับค้นหา
๔. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าตรวจสอบ

มาตรา ๑๑ : ประชาชนใช้สิทธิได้ด้วยการยื่นคำขอ หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่

๑. บริการและอำนวยความสะดวก
๒. พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสาร
๓. จำแนกประเภทข้อมูลข่าวสารฯ
๔. จัดหาข้อมูลให้ตามคำขอ
๕. คัดสำเนาและรับรองสำเนา

ประเภทของข้อมูลข่าวสาร แบ่งตามโครงสร้างกฎหมาย
ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้เป็นการทั่วไป

มาตรา ๗ ต้องพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- ๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- ๒) สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- ๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการ

ติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

๔) หลักเกณฑ์ที่มีสภาพอย่างกฎหมายเป็นการทั่วไปต่อเอกชน เช่น กฎระเบียบ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ เรื่องที่ประชาชนสนใจ

วิธีการในการจัดการข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ

๑) ต้องมีสถานที่เฉพาะสำหรับประชาชนใช้ในการตรวจสอบและศึกษาโดยสะดวกตามสมควร

๒) หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำดัชนีของข้อมูลข่าวสารที่มีรายละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าใจวิธีการค้นหาโดยสะดวก เช่น หมวดหมู่ ชื่อเรื่อง ผู้รับผิดชอบ เป็นต้น

๓) กำหนดระเบียบปฏิบัติ เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของหน่วยงานก็ได้

๔) เจ้าหน้าที่ให้บริการ อำนวยความสะดวก

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการตามมาตรา ๘

๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน ได้แก่ การอนุญาต อนุมัติ การวินิจฉัย การอุทธรณ์ ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เช่น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ

๒) นโยบายสำคัญ หรือการตีความข้อกฎหมาย เช่น นโยบายของผู้บริหารที่แถลงต่อสภา การหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตาม มติ ครม. เป็นต้น

๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของปีที่กำลังดำเนินงาน

๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน เช่น คู่มือการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนอาคาร

๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

๖) สัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่มีลักษณะในการผูกขาด ตัดตอนหรือลักษณะร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

นายวีรวัฒน์ เตจ๊ะ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ